

**“IEDER DOET
ZIJN OF HAAR
DEEL, HET KAN
NIET ANDERS”**

**11 NOVEMBER BELGISCHE
VROUWENDAG IN HET
TEKEN VAN ONBETAALDE
EN ONZICHTBARE ARBEID**

Op maandag 11 november organiseert feministische denktank Furia de 48e editie van onze nationale vrouwendag. Je leest het goed, niet (alleen) op 8 maart maar (ook) op 11 november wordt in België de vrouwendag gevierd. Dat hebben we te danken aan de Franse oerfeministe Simone de Beauvoir. In 1972 trokken enkele leden van het pas opgerichte Vrouwenoverlegkomitee (VOK) naar een vrouwendag in Parijs. Ze beslisten om ook in België zo'n dag te organiseren en namen contact op met Simone de Beauvoir. Zij was toen zo drukbezet dat ze enkel op 11 november een gaatje vond. En zo geschiedde.

De belangrijkste spreker op het event dat Furia organiseert ter gelegenheid van vrouwendag, is Camille Barbagallo. Als onderzoekster aan de Universiteit van Leeds en activiste verdiept zij zich in reproductieve arbeid: al het onbetaalde werk dat de samenleving draaiende houdt. In gezinnen met (jonge) kinderen blijkt die onbetaalde arbeid aan te dikken tot een parttime job voor mannen (20 uur) en een viervijfdebaan voor vrouwen (32 uur). Want ook al doen mannen steeds meer hun deel in het huishouden, de mentale last ligt nog steeds grotendeels bij de vrouw. Die scheeftrekking is niet per se een bewuste keuze, maar veeleer een gevolg van een andere ongelijkheid: het beperkte geboorteverlof dat aan vaders wordt toegekend na de geboorte van een kind in het gezin. Nauwelijks verwonderlijk dus dat er steeds meer stemmen opgaan voor de uitbreiding van het vaderschapsverlof.

In gezinnen met (jonge) kinderen blijkt die onbetaalde arbeid aan te dikken tot een parttime job voor mannen (20 uur) en een viervijfdebaan voor vrouwen (32 uur).

UIT HET LEVEN VAN ONZE METAALDAMES GEGREPEN

Sophie
Maes

Toen Sophie Maes, delegee van ABVV-Metaal bij Volvo Cars Gent, acht jaar geleden aan de slag ging bij Volvo Cars, was dat best wel met een klein hartje. Het autobedrijf stond bekend als heus mannenbastion, een vat vol testosteron. Ze was ook de enige vrouw in haar team. Onderzoek heeft dan ook al uitgewezen dat het stressniveau van vrouwen die werken in een voornamelijk mannelijke omgeving aanzienlijk hoger ligt.

Eerlijk is eerlijk: het kostte wat tijd en aanpassingsvermogen om te wennen aan haar positie in de groep. Ze leerde, zeg maar, haar mannetje – oh ironie – te staan in die mannenwereld en voelde zich er al snel geapprecieerd.

Steffi
Boons

Ook Steffi Boons, een van onze afgevaardigden bij DAF, vertelt ons een gelijkaardig verhaal. “Het was wennen aan de *vettige klap* van de mannen, ja. Intussen kijk ik daar nog niet meer van op.” Toen ze een decennium geleden bij de truckbouwer aan het werk ging, was het snel duidelijk dat ze geen voorkeursbehandeling hoefde te verwachten. Bij DAF werkten in hoofdzaak mannen en het werk is en was er niet van de poes. “Ik had voorheen in een rusthuis gewerkt en was al wel wat gewoon qua zwaar fysiek werk, maar het was niet gemakkelijk, dat kan ik je vertellen.”

Het stigma van stoer mannenbedrijf heeft Volvo Cars inmiddels afgeschud, nu er beweging komt in de genderweegschaal van het personeelsbestand. Begin 2019 bestond het personeel er voor 15 % uit vrouwen en daar houdt de autobouwer klaarblijkelijk rekening mee. Voor het vrouwelijke personeel wordt sinds enkele jaren voorzien in werkkleding die speciaal is ontworpen voor vrouwen. “Dat maakt een groot verschil qua comfort!” aldus Sophie. De Gentse autobouwer denkt ook aan de jonge mama’s en heeft een aparte kolfruimte ingericht. Net zoals bij DAF overigens.

Een evenwichtige taakverdeling namelijk binnen het gezin heeft tal van voordelen voor elk gezinslid.

Sophie is zelf een jonge mama van een schoolgaande dochter. Of ze die zorgtaak vlot gecombineerd krijgt met haar job bij Volvo? Daarvoor zijn ze gelukkig met tweeën. “Voor ik mama werd, werkten mijn man en ik in ploegen en dan nog wel in dezelfde shift. Na de komst van onze dochter was dat niet langer doenbaar, dus heb ik gesolliciteerd naar een functie in dagshift. Dat kwam beter uit met de uren van de kinderopvang.” Maar ook daar kwam verandering in en nu werken zowel Sophie als haar partner in ploegen, maar dan wel in de tegenovergestelde shift. “Zo is het voor ons werkbaar om ons dochtertje op te vangen en de huishoudelijke taken gebolwerkt te krijgen.” Ze moeten er wel iets voor opofferen: als koppel zien Sophie en haar man elkaar niet in de loop van de werkweek. “Ik heb wat ze noemen een ‘moderne’ man. Ieder doet zijn of haar deel, het kan niet anders. In het weekend poetsen we samen en doen we als gezin boodschappen.”

Peggy
Verhaegen

Haar kinderen zijn inmiddels 23 en 25 jaar oud, maar jaren geleden zag het leven er zo goed als identiek uit voor Peggy Verhaegen, delegee van ABVV-Metaal bij Commscope. “Je hebt een huis gekocht en dat moet afbetaald geraken, dus hebben mijn man en ik ook jarenlang in tegenovergestelde ploegen gewerkt. Zo was er altijd iemand thuis om voor de kinderen te zorgen. We zagen elkaar als koppel tien minuutjes op de werkvloer bij de shiftwissel. That’s it.”

Sophie werkt tijdelijk 80 procent. Daarin is ze geen uitzondering. Van alle vrouwen die werken, werkt 45 procent deeltijds, tegenover 11 procent van de werkende mannen. Om mannen te stimuleren om hun ouderschapsverlof in een of andere vorm op te nemen, werd in 2018 nog de campagne ‘Ouderschapsverlof zoekt vaders’ gelanceerd.

De onevenredige verdeling van deeltijdse en voltijdse arbeid is dan ook nog steeds de grootste oorzaak van de loonkloof. Reden te over voor zij-kant om daarvan het thema te maken van Equal Pay Day 2019: Real men aren’t scared of doing shitty jobs. Toch? Een evenwichtige taakverdeling namelijk binnen het gezin heeft tal van voordelen voor elk gezinslid.

EEN VOLMONDIGE JA.

Dat is het antwoord op de persistent terugkerende vraag bij elke vrouwendag: is zo’n vrouwendag nog wel relevant? Alleen al de ongelijke situatie van vrouwen op de arbeidsmarkt is daarvan nochtans een sprekende illustratie. Zolang er sprake blijft van een loonkloof, van een pensioenkloof en van een zorgkloof, dient de vrouwendag om na te denken en in gesprek te gaan over de weg die we als samenleving nog hebben af te leggen naar echte gendergelijkheid.

